T088 TKL 6 (05) Luận Di Lặc Bồ Tát Sở Vấn Kinh Q5

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 73
LUAÄN KINH DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN QUYEÅN 5 Töø boû troäm caép: Troäm caép coù chín loaïi: 1. Vaät ngöôøi khaùc ñang giöõ gìn. 2. Nghó ñeán vaät aáy. 3. Taâm ngôø vöïc. 4. Nhaän bieát khoâng theo. 5. Muoán cöôùp ñoaït. 6. Bieát vaät cuûa ngöôøi khaùc maø sinh taâm cho laø cuûa mình. 7. Taïo taùc 8. Töôùng khoâng taïo taùc. 9. Khoâng coù töôùng taïo taùc. Nhöõng loaïi naøy goïi laø nghieäp troäm caép cuûa thaân. - Vaät ngöôøi khaùc ñang gìn giöõ; ñaây laø noùi roõ vieäc troäm laáy vaät ngöôøi khaùc ñang gìn giöõ. - Nghó ñeán ñoà aáy, nghóa laø neáu khoâng naûy sinh yù töôûng laø cuûa mình, khoâng noùi laø ñoà vaät cuûa mình, thì goïi laø nghó ñeán vaät aáy. - Taâm ngôø vöïc; neáu nhö taâm coù ngôø vöïc vaät naøy laø cuûa mình hay cuûa ngöôøi khaùc, maø vaät ñoù vaãn laø cuûa ngöôøi khaùc. - Bieát maø khoâng theo, laø bieát vaät cuûa ngöôøi khaùc, naûy sinh taâm nieäm theo ngöôøi khaùc vôùi tö töôûng ñoù laø vaät cuûa mình. - Muoán cöôùp ñoaït, laø phaùt sinh taâm nieäm gaây toån haïi. - Bieát vaät cuûa ngöôøi khaùc maø sinh taâm cho laø cuûa mình. Hoaëc thaáy khoâng khaùc laï, hoaëc laáy vaät ôû choã toái, hoaëc laáy voäi vaøng, hoaëc laáy vaät khaùc, hoaëc ñaõ laáy vaät cuûa ngöôøi roài cho laø cuûa mình. - Veà taïo taùc, töôùng khoâng taïo taùc vaø khoâng coù töôùng taïo taùc, nhö ñaõ noùi trong phaàn saùt sinh ôû tröôùc. Nghieäp ñaïo thaønh hay khoâng thaønh tuøy thuoäc vaøo nghóa töông öng ñeå giaûi thích, cho neân bieát. Töø boû taø daâm; Taø daâm coù taùm loaïi:

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 74

1. Ngöôøi con gaùi ñöôïc baûo hoä. 2. Töôûng nghó ngöôøi ñoù. 3. Taâm hoaøi nghi. 4. Ñaïo vaø phi ñaïo. 5. Khoâng giöõ gìn. 6. Phi ñaïo vaø phi thôøi. 7. Taïo taùc. 8. Töôùng khoâng taïo taùc. Nhöõng loaïi naøy goïi laø nghieäp taø daâm cuûa thaân. - Ngöôøi con gaùi ñöôïc baûo hoä; laø ngöôøi con gaùi ñöôïc cha meï gìn giöõ, baûo veä nhö vaäy... - Töôûng nghó ngöôøi ñoù; laø bieát ngöôøi con gaùi kia ñaõ ñöôïc cha meï coù yù töôûng che chôû chöù khoâng phaûi laø khoâng coù yù töôûng che chôû. - Taâm ngôø vöïc; nhö naûy sinh taâm ngôø vöïc, coâ naøy hay coâ khaùc, cha meï gìn giöõ hay khoâng gìn giöõ; coâ gaùi naøy cuûa mình hay laø coâ khaùc. Nhöng ngöôøi con gaùi ñoù ñaõ ñöôïc cha meï gìn giöõ. Ñoái vôùi nhöõng ngöôøi con gaùi ñaõ ñöôïc söï baûo hoä cuûa cha meï, thì moïi vieäc nghi ngôø ñoù ñeàu laø taø daâm. - Ñaïo vaø phi ñaïo; ñaïo laø coù choã aáy, phi ñaïo nghóa laø khoâng phaûi choã aáy. Baát hoä laø ngöôøi kia khoâng giöõ gìn ngöôøi con gaùi. Phi ñaïo vaø phi thôøi cuõng goïi laø taø daâm (töùc daâm duïc khoâng phaûi thôøi, khoâng phaûi choã aâm ñaïo). - Khoâng phaûi giöõ gìn; laø ngöôøi con gaùi töï giöõ laáy mình hay ngöôøi con gaùi khoâng töï giöõ laáy mình, haønh daâm traùi choã cuûa hoï cuõng laø taø daâm. Laïi nöõa, ngöôøi con gaùi khoâng ñöôïc giöõ gìn, nghóa laø taát caû ngöôøi con gaùi maø khoâng bieát giöõ gìn..., ñeàu goïi laø taø daâm. - Taïo taùc vaø töôùng khoâng taïo taùc, thì nhö ñaõ noùi trong phaàn saùt sinh ôû tröôùc, cho neân bieát. - Töôùng khoâng taïo taùc laø phaùp khoâng taïo taùc, trong vieäc taø daâm noù khoâng nhö vaäy. Vì ñieàu xaáu töï

gaây taïo, cho neân nhö ngöôøi beänh phaûi uoáng thuoác. Vì uoáng thuoác, cho neân khoûi beänh taät, hoùa ra khoâng coù beänh. Ngöôøi beänh thì ñöôïc laønh, nhöng beänh cuûa thaày thuoác thì khoâng laønh. Töø boû noùi doái: Noùi doái coù baûy loaïi: 1. Chuyeän troâng thaáy... 2. Vieäc loän ngöôïc vaø khoâng loän ngöôïc. 3. Taâm nghi ngôø.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 75

4. Phaùt sinh tö töôûng che giaáu. 5. Taïo taùc. 6. Töôùng khoâng taïo taùc. 7. Khoâng coù töôùng taïo taùc. Nhöõng loaïi naøy goïi laø nghieäp noùi doái cuûa mieäng. - Chuyeän thaáy... nghóa laø thaáy-nghe-bieát ôû trong nhöõng vieäc loän ngöôïc hay khoâng loän ngöôïc. - Vieäc loän ngöôïc laø nghe chuyeän cuûa ngöôøi kia nhö vaäy, khoâng loän ngöôïc laø y nhö vieäc cuûa ngöôøi kia maø noùi. - Taâm nghi ngôø, laø naûy sinh ngôø vöïc; laø nhö vaäy, laø khoâng nhö vaäy, laø luoân luoân nhö vaäy, laø luoân luoân khoâng nhö vaäy - Phaùt sinh tö töôûng che giaáu, laø coá yù che giaáu söï thaät, laøm chuyeän khaùc laï roài noùi theo chuyeän khaùc laï ñoù. - Taïo taùc vaø töôùng khoâng taïo taùc-khoâng coù töôùng taïo taùc, nhö tröôùc ñaõ noùi trong phaàn saùt sinh. Coù ngöôøi noùi: Töôùng cuûa thaân vaø cöû chæ ñöùng yeân laëng trong luùc boá taùt ñeàu coù töôùng khoâng taïo taùc cuûa noùi doái trôû thaønh nghieäp cuûa thaân vaø yù vì cho laø noùi doái. Maëc duø coù noùi nhöõng lôøi naøy, nhöng veà nghóa thì khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì nghieäp khaùc vôùi töôùng. Khaùc vôùi töôùng laø vì nghieäp cuûa thaân-mieäng-yù khaùc vôùi töôùng. Vì vaäy nghieäp cuûa mieäng khoâng phaûi laø Theå cuûa nghieäp thaân vaø yù, nhöng vaãn döïa vaøo nghieäp voán coù cuûa mieäng, ñieàu maø theá gian thöôøng duøng. Nhöng khi nghieäp mieäng vaø nghieäp thaân ñaõ bieåu loä tröôùc maét, duø noùi laø khoâng taïo ra nghieäp mieäng, nhöng nghieäp mieäng vaãn coù teân goïi. Hoaëc trong boá taùt, Tyø-kheo duø khoâng noùi vaãn trôû thaønh nghieäp cuûa mieäng. Vì sao? Vì vaãn döïa vaøo nghieäp mieäng maø ñaët ra phaùp cheá ngöï. Tröôùc heát phaûi chaáp nhaän lôøi noùi naøy: “Mình ôû trong phaùp Phaät khoâng taïo ra phaùp nhö vaäy, taïo ra phaùp nhö vaäy, maø ngöôøi kia tröôùc coù taâm quan troïng nhöng veà sau laïi khoâng noùi, maø chæ ñöùng yeân laëng. Ngöôøi ñoù ñaõ rôøi boû taâm quan troïng ban ñaàu maø hoï coù, Vì vaäy, coù theå hoaøn thaønh nghieäp noùi doái cuûa mieäng”. Töø boû noùi hai lôøi. Noùi hai lôøi coù baûy loaïi: 1. Gôïi leân yù nghó baát thieän. 2. Thaät söï noùi doái. 3. Taâm phaù hoaïi. 4. Tröôùc coá yù phaù hoaïi khoâng hoøa hôïp. 5. Taïo taùc. 6. Töôùng khoâng taïo taùc.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 76

7. Khoâng coù töôùng taïo taùc. Nhöõng loaïi naøy goïi laø nghieäp noùi hai lôøi cuûa mieäng. - YÙ nghó baát thieän laø nghieäp baát thieän töông öng vôùi taâm phieàn naõo. - Thaät söï noùi doái, laø bieát roõ ngöôøi khaùc, bieát roõ caùi xaáu trong taâm ngöôøi khaùc, hoaëc noùi thaät-hoaëc noùi doái ñeå laøm hoûng taâm cuûa ngöôøi khaùc, phaù hoaïi taâm ngöôøi khaùc. - Tröôùc coá yù phaù hoaïi khoâng hoøa hôïp, nghóa laø yù thì gôïi leân ñieàu aùc, coøn thaân töï noåi leân phaùp aùc, ñoù goïi laø noùi hai lôøi. - Taïo taùc, töôùng khoâng taïo taùc-khoâng coù töôùng taïo taùc, nhö

ñaõ noùi trong phaàn saùt sinh tröôùc ñaây. Coù ngöôøi noùi: Phaù hoaïi voâ taùc trong nghieäp noùi hai lôøi, khoâng gì naëng hôn laø phaù hoaïi Taêng baèng noùi hai lôøi. Nhöng ôû beân Nhö Lai maø noùi thì vaãn khoâng phaù hoaïi ñöôïc, vaäy thì khoâng thaønh nghieäp aùc phaù hoaïi Taêng. Nhö vaäy, nghieäp khoâng phaù hoaïi laø khoâng noùi hai lôøi. Töø boû lôøi noùi hung döõ. Lôøi noùi hung döõ coù baûy loaïi: 1. Döïa vaøo yù nghó baát thieän. 2. Khôûi taâm gaây raéc roái. 3. Döïa vaøo taâm roái loaïn. 4. Noùi vôùi ngöôøi baèng lôøi leõ hung döõ. 5. Taïo taùc. 6. Töôùng khoâng taïo taùc. 7. Khoâng coù töôùng taïo taùc. Nhöõng loaïi naøy ñöôïc goïi laø nghieäp lôøi noùi hung döõ cuûa mieäng. - Döïa vaøo yù nghó baát thieän, laø mieäng thoát ra lôøi noùi aùc khieán cho ngöôøi nghe coù theå naûy sinh khoå ñau, phieàn muoän. - Khôûi taâm gaây raéc roái, laø taâm nieäm chæ noåi leân söï naõo loaïn gaây raéc roái chöù khoâng heà khôûi taâm yeân oån. Neáu coù taâm yeân oån thì duø coù noùi lôøi hung döõ, cuõng khoâng coù toäi gaây naõo loaïn raéc roái. - Döïa vaøo taâm roái loaïn laø khôûi taâm nhö vaäy maø tuøy luùc gaây roái loaïn cho ngöôøi nghe. Gaây loaïn laø khoâng laøm roái loaïn baèng taâm noùi aùc. - Töôùng taïo taùc vaø töôùng khoâng taïo taùc-khoâng coù töôùng taïo taùc, nhö ñaõ noùi trong phaàn saùt sinh ôû tröôùc. Töø boû lôøi noùi theâu deät: Noùi theâu deät coù baûy loaïi: 1. Döïa vaøo yù nghó baát thieän. 2. Lôøi noùi khoâng coù nghóa. 3. Phi thôøi.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 77

4. Töông öng vôùi phaùp aùc. 5. Taïo taùc. 6. Töôùng khoâng taïo taùc. 7. Khoâng coù töôùng taïo taùc. Nhöõng ñieàu naøy truøm khaép lôøi noùi hung döõ, goïi laø nghieäp noùi theâu deät cuûa mieäng. - Döïa vaøo yù nghó baát thieän, laø döïa vaøo phaàn vò Tu ñaïo ôû coõi Duïc, coù lôøi noùi töông öng vôùi taâm phieàn naõo, cho neân goïi laø noùi theâu deät. - Lôøi noùi voâ nghóa, laø rôøi xa nghóa chaân thaät. - Phi thôøi, laø lôøi noùi tuy coù nghóa nhöng noùi khoâng phaûi luùc, cuõng trôû thaønh lôøi noùi theâu deät. Laïi noùi coù luùc, ví nhö ngöôøi töï do aên noùi ôû giöõa ñaïi chuùng, cuõng trôû thaønh lôøi noùi theâu deät. - Töông öng vôùi phaùp aùc, laø moïi lôøi noùi ñuøa côït, phi phaùp, ca vuõ... taát caû ñeàu khoâng töông öng vôùi phaùp thieän, ñeàu laø noùi theâu deät. - Taïo taùc, töôùng khoâng taïo taùc-khoâng coù töôùng taïo taùc, nhö ñaõ noùi trong phaàn saùt sinh tröôùc ñaây. Tham, laø bò raøng buoäc do taâm nieäm yeâu thích, muoán coù ñöôïc tieàn baïc taøi saûn cuûa ngöôøi khaùc. Taâm tham aùi raøng buoäc chaéc chaén maø mong muoán ñöôïc töï taïi nhö ngöôøi khaùc, ñoù goïi laø töôùng tham, neân bieát! Saân, laø khôûi leân taâm aùc ñoái vôùi chuùng sinh khaùc muoán ñaùnh ñaäp- gieát haïi..., ngöôïc vôùi taâm Ñaïi Töø Bi, ñoù goïi laø saân. Chuùng sinh, laø xa lìa vieäc chaúng phaûi chuùng sinh. Ngöôøi khaùc laø xa lìa vieäc cuûa chính mình. Noùi saân ñoái vôùi chuùng sinh khaùc, laø khôûi leân taâm ñoäc aùc ñoái vôùi chuùng sinh khaùc. Taâm haïi laø khoâng coù taâm Töø. Ñaùnh laø khoâng coù taâm Bi vì muoán gieát cheát keû ñoù vaø ñaùnh ñaäp laø duøng roi-gaäy-ñaát ñaù... coù khaû naêng gaây khoå naõo ñeàu goïi laø ñaùnh. Traùi vôùi taâm Töø Bi, muoán gieát cheát ngöôøi khaùc laø traùi vôùi taâm Töø, ñaùnh ngöôøi laø traùi vôùi taâm Bi, nhöõng haønh ñoäng nhö vaäy goïi laø töôùng saân, neân bieát. Taø kieán laø thaáy khoâng coù söï ban cho trong phaùp boá thí... Ñaây laø noùi roõ

nghóa gì? ÔÛ trong Boá thí thaáy khoâng coù Boá thí, ôû trong ban cho thaáy khoâng coù ban cho, ôû trong buoâng xaû thaáy khoâng coù buoâng xaû. Nhöõng caùch nhìn nhö vaäy goïi laø taø kieán. Hoûi: Taïi sao nhö vaäy goïi laø taø kieán? Vaû laïi, ba caâu laø Boá thí-ban cho vaø buoâng xaû coù gì sai bieät? Ñaùp: Boá thí; taâm chaân chaùnh thì ruoäng phöôùc vaø khoâng phaûi ruoäng phöôùc ñeàu boá thí caû. Ban cho cuõng laø taâm chaân chaùnh maø ban cho ruoäng phöôùc maø khoâng phaûi ruoäng phöôùc.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 78

Buoâng xaû, laø chæ vôùi taâm chaân chaùnh maø Boá thí ban cho ruoäng phöôùc. Laïi noùi: Thaáy khoâng coù Boá thí, bôûi vì nhaän thaáy söï Boá thí khoâng thanh tònh. Laïi noùi: Thaáy khoâng coù ban cho bôûi vì baøi baùng ngöôøi Boá thí khoâng coù coâng ñöùc. Laïi noùi: Thaáy khoâng coù buoâng xaû, bôûi vì baøi baùng ngöôøi tieáp nhaän khoâng coù coâng ñöùc. Nhöõng caùch nhìn khoâng chính ñaùng nhö vaäy ñeàu laø töôùng cuûa con ngöôøi keo kieät. Bôûi vì thaáy nhöõng ngöôøi giaøu coù thì keo kieät tham tieác, maø ngöôøi ngheøo thì coù theå Boá thí, cho neân ngöôøi naøy ñaõ khôûi taâm nhö vaäy: Neáu thaät söï coù Boá thí cho, thì ngöôøi keo kieät khoâng ñaùng giaøu coù. Vì sao? Vì ñôøi tröôùc hoï ñaõ quen thoùi keo kieät buûn xæn khaù laâu. Laïi naûy sinh taâm nghi ngôø, laø ngöôøi coù theå Boá thí naøy khoâng ñaùng ngheøo khoù. Vì sao? Vì ñôøi tröôùc hoï ñaõ quen boá thí trong thôøi gian khaù laâu. Duø ngöôøi ñoù coù naûy sinh taø kieán nhö vaäy, nhöng maø yù nghóa thì khoâng nhö vaäy. Hoûi: Neáu vaäy thì nghóa naøy laø sao? Ñaùp: Ngöôøi giaøu kia duø trong kieáp quaù khöù ñaõ quen taùnh keo kieät, nhöng boãng nhieân gaëp ñöôïc ruoäng phöôùc thanh tònh, ñaõ laøm vieäc boá thí chuùt ít trong ruoäng phöôùc ñoù, cho neân hoï caûm ñöôïc quaû baùo Laõou coù trong ñôøi naøy, nhöng vì thoùi quen maø taùnh keo kieät vaãn khoâng boû. Ngöôøi ngheøo coù theå boá thí; ñieàu naøy theá naøo? Ngöôøi ngheøo kia trong ñôøi quaù khöù, vì khoâng coù loøng tin töôûng ñoái vôùi khoâng phaûi ruoäng phöôùc, vì khoâng heát loøng, vì muoán ñöôïc tieáng khen, vì mong caàu quaû baùo, vì mong muoán ñöôïc ngöôøi toân troïng, cho neân ngöôøi ñoù môùi boá thí. Chính vì nghóa ñoù, cho neân khoâng caûm ñöôïc quaû baùo Laõou coù. Vì ñaõ töøng quen boá thí töø tröôùc, cho neân ñôøi naøy cuõng coù theå buoâng boû. Khoâng coù haønh ñoäng toát laønh-haønh ñoäng hung aùc; laø döïa vaøo töï thaân thaáy thöôøng-voâ thöôøng, maø phaùt sinh hình töôùng loãi laàm. Khoâng coù quaû baùo cuûa haønh nghieäp toát-xaáu, ngöôøi kia thaáy coù keû laøm ñieàu thieän maø nhaän chòu ñau khoå, keû laøm ñieàu aùc maø ñöôïc höôûng nieàm vui, cho neân ngöôøi aáy naûy sinh taâm nieäm nhö vaäy: Quaû baùo khoå vui coù moät caùch töï nhieân chöù khoâng phaûi töø nhaân duyeân. Khoâng coù ñôøi naøy-ñôøi khaùc, nghóa laø ngöôøi kia vôùi taâm nieäm thaáy ñôøi naøy seõ hoaïi dieät, maø hoï khoâng thaáy ñôøi sau seõ ñeán, cho neân hoï nghó thaàm seõ khoâng coù ñôøi sau. Ngöôøi kia laïi naûy sinh taâm nieäm naøy: Thaät khoâng coù ngaõ, vì neáu coù ngaõ thì theá gian seõ khoâng coù chuùng sinh hoùa sinh. Bôûi vì hoï khoâng quaùn saùt möôøi hai nhaân duyeân. Laïi sinh taâm ngôø vöïc cho laø taát caû nam nöõ vì nieàm vui cuûa mình

maø laøm chuyeän daâm duïc, chöù khoâng vì naûy sinh töø ngaõ, maø ngaõ döïa vaøo nghieäp cuûa mình vaø sinh tröôûng trong ñoù. Nhö chuùng sinh loaøi thaáp sinh (sinh trong moâi tröôøng aåm thaáp) nöông vaøo nôi naøo coù ñaát aåm öôùt thì sinh soâi naûy nôû. Ñaát aåm öôùt khoâng phaûi laø cha meï cuûa chuùng sinh ñoù, ngaõ cuõng nhö vaäy. Hoï laïi thaáy A-la-haùn caàu laïnh, caàu noùng, caàu thöùc aên-thöùc uoáng... roài cho laø theá gian khoâng coù A-la-haùn. Vì sao? Vì A-la-haùn coøn coù taâm nieäm yeâu thích. Ngöôøi ñoù töï mình khoâng coøn naêng löïc tu haønh, cho neân hoï khoâng theå ñoaïn tuyeät ñöôïc moïi phieàn naõo, roài cho laø theá gian khoâng coù A-la-haùn. Hoûi: Neân noùi veà nghóa töø boû saùt sinh. Vì nghóa naøo maø coù theå goïi laø töø boû? Vì coù söï vieäc coù theå gieát maø ñöôïc goïi laø töø boû, hay laø vì khoâng coù söï vieäc coù theå gieát maø goïi laø töø boû? Neáu coù söï gieát maø baûo laø töø boû thì nghóa khoâng thaønh. Vì sao? Vì quaû cuûa thoùi quen taïo ra ñaõ thaønh hình, sao laïi noùi töø boû caùc söï saùt sinh ñöôïc? Neáu khoâng coù söï vieäc coù theå gieát maø goïi laø töø boû, thì khoâng coù phöôùc cuûa vieäc töø boû saùt sinh. Nhö khoâng coù söøng thoû ñeå coù theå caét ñöùt, thì cuõng khoâng coù nghóa töø boû vieäc caét ñöùt. Laïi noùi töø boû saùt sinh, goïi laø vieäc khoâng saùt sinh, cuõng nhö khoâng buoâng boû vieäc thaâu nhieáp chuùng sinh! Ñaùp: Vì ñaõ thoï phaùp khoâng gieát haïi, döïa vaøo taâm thoï phaùp voán coù maø coù naêng löïc. Vì vaäy, khoâng taïo ra vieäc aùc saùt sinh kia, bôûi vì ñaõ thoï phaùp töø boû saùt sinh, vaø cuõng vì phaùt sinh phaùp thieän cho neân töø boû saùt sinh, chöù khoâng töø boû vieäc thaâu nhieáp chuùng sinh. Hoûi: Coù theå saùt sinh maø töø boû saùt sinh, hay laø khoâng theå saùt sinh maø töø boû saùt sinh, hay laø coù theå saùt sinh cuõng khoâng theå saùt sinh maø töø boû saùt sinh? Ñaùp: Coù theå saùt sinh cuõng khoâng theå saùt sinh maø töø boû saùt sinh. Vì sao? Vì taâm aùc khôûi leân khoâng ngöøng nghæ, cho neân goïi laø töø boû saùt sinh. Ñaây laø noùi roõ nghóa gì? Neáu coøn coù theå gieát haïi chuùng sinh maø töø boû saùt sinh, hay khoâng theå gieát haïi chuùng sinh maø khoâng töø boû lónh vöïc saùt sinh, thì nghóa töø boû khoâng thaønh. Ñaây laïi coù nghóa gì? Bôûi vì töø boû toäi loãi coù theå gieát haïi chuùng sinh thì thaønh phöôùc thieän khoâng theå gieát haïi chuùng sinh. Chính vì nghóa naøy cho neân ñoái vôùi ñoái vôùi coù theå gieát haïi chuùng sinh vaø beân caïnh khoâng theå gieát haïi chuùng sinh seõ trôû thaønh phöôùc thieän vì töø boû saùt sinh. Neáu khoâng nhö vaäy thì khoâng coù theå noùi laø töø boû vieäc saùt sinh, khoâng trôû thaønh buoâng boû vieäc saùt sinh, khoâng nhaän chòu söï vieäc saùt sinh, seõ ñaït ñöôïc töø boû vieäc saùt sinh. Neáu khoâng nhö vaäy thì khoâng nhaän chòu caàn phaûi töø boû, maø nhaän chòu tuøy theo thì

khoâng töø boû. Hoûi: Phaûi döïa vaøo aám-giôùi-nhaäp trong hieän taïi coù theå töø boû saùt sinh, chöù khoâng phaûi trong quaù khöù-vò lai? Ñaùp: Neáu hoûi vaø ñaùp nhö tröôùc ñaây thì khoâng thaønh töïu veà nghóa töø boû saùt sinh. Hoûi: Neân noùi veà töø boû saùt sinh... coù bao nhieâu loaïi töø boû? Ñaùp: Coù ba loaïi töø boû: 1.

Thaønh laäp. 2. Döïa vaøo. 3. Phaùt sinh. Döïa vaøo vaø thaønh laäp, saùt sinh vaø lôøi noùi hung döõ döïa vaøo chuùng sinh, vì taâm saân haän maø hình thaønh. Troäm caép, taø daâm laø döïa vaøo tieàn cuûa hoã trôï cho ñôøi soáng, vì taâm tham lam maø hình thaønh. Noùi doái, noùi hai lôøi vaø noùi lôøi theâu deät ñeàu döïa vaøo danh töï, ñeàu vì taâm tham lam maø hình thaønh. Taø kieán döïa vaøo saéc, vì taâm ngu si maø hình thaønh. Khôûi leân möôøi baát thieän nghieäp ñaïo, taát caû ñeàu töø tham lam-giaän döõ vaø si meâ gaây ra. Döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân haønh ñoäng saùt sinh, taâm tham lam maø saùt sinh, hoaëc vì ham da-thòt-gaân-xöông-raêng-söøng vaø tieàn baïc- taøi saûn... maø gieát cheát maïng soáng chuùng sinh, hoaëc vì mình, vì nhöõng gì maø mình yeâu thích, moãi thöù ñeàu coù ñuû ba vieäc maø saùt sinh. Döïa vaøo taâm giaän döõ maø khôûi leân saùt sinh, nghóa laø vì taâm giaän döõ cho neân gieát keû thuø oaùn vaø gieát ngöôøi yeâu thöông cuûa keû thuø, ñoù goïi laø döïa vaøo taâm giaän döõ maø khôûi leân saùt sinh. Döïa vaøo taâm si meâ maø khôûi leân saùt sinh, nhö coù ngöôøi noùi: Gieát raén rít... tuy gieát maø khoâng coù toäi. Vì sao? Vì sinh vaät ñoù gaây cho neân moïi khoå naõo cho chuùng sinh". Laïi coù ngöôøi noùi: Neáu gieát nai-deâ-traâu... thì khoâng coù toäi baùo. Vì sao? Vì chuùng sinh naøy do nghieäp maø caûm nhö vaäy. Laïi coù nhöõng ngöôøi ôû nöôùc Ba-la-tö noùi: Gieát cha meï Laõo yeáu vaø ngöôøi beänh naëng thì khoâng coù toäi baùo". Taát caû nhöõng vieäc nhö vaäy goïi laø döïa vaøo taâm si meâ maø khôûi leân saùt sinh. Döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân aên troäm. Vì caàn nhöõng cuûa caûi nhö vaäy, cho neân môùi laáy nhöõng vaät duïng nhö vaäy, hoaëc laáy cho mình, hoaëc vì ngöôøi khaùc, hoaëc vì söï uoáng aên. Ñoù goïi laø döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân troäm caép. Döïa vaøo taâm giaän döõ maø khôûi leân troäm caép, nghóa laø vì taâm nieäm giaän döõ ngöôøi ta vaø ñoái vôùi nhöõng gì maø ngöôøi tay yeâu quyù, coá tình troäm caép taát caû vaät cuûa hoï. Ñoù goïi laø döïa vaøo taâm giaän döõ maø khôûi leân troäm

caép. Döïa vaøo taâm si meâ maø khôûi leân troäm caép, nhö Baø-la-moân noùi: Heát thaûy moïi vaät treân traùi ñaát naøy ñeàu laø sôû höõu cuûa moät mình ta. Vì sao? Vì quoác vöông kia tröôùc ñaây ñaõ cho ta, nhöng vì ta khoâng coù naêng löïc, cho neân ñaõ bò doøng hoï khaùc cöôùp ñoaït heát moïi söï thoï duïng cuûa ta. Vì vaäy, nay ta laáy töùc laø laáy vaät cuûa mình, khoâng goïi laø troäm caép. Ngöôøi ngu si kia vì naûy sinh taâm nieäm ñoù, cho neân môùi coù söï aên troäm naøy. Ñoù goïi laø döïa vaøo taâm ngu si, maø khôûi leân troäm caép. Döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân taø daâm, nghóa laø ñoái vôùi chuùng sinh khôûi leân taâm tham lam oâ nhieãm, khoâng tu haønh nhö thaät, ñoù goïi laø döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân taø daâm. Döïa vaøo taâm giaän döõ maø khôûi leân taø daâm, nghóa laø ñoái vôùi ngöôøi con gaùi, hoaëc ñöôïc söï baûo veä cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc töï gìn giöõ, hoaëc ngöôøi khaùc gìn giöõ tieàn cuûa nuoâi soáng, döïa vaøo taâm giaän giöõ cho neân khôûi leân söï tu haønh khoâng nhö thaät. Nhö beân caïnh ngöôøi vôï cuûa keû thuø vaø beân caïnh ngöôøi thieáp maø keû thuø yeâu meán, ñoù goïi laø döïa vaøo taâm giaän giöõ maø khôûi leân taø daâm. Döïa vaøo taâm si meâ maø khôûi leân taø daâm, nghóa laø

nhö coù ngöôøi noùi: Ví nhö coái giaõ gaïo-hoa thôm-quaû chín-ñoà aên thöùc uoáng-nöôùc soâng vaø ñöôøng ñi..., nhöõng ngöôøi nöõ nhö vaäy taø daâm khoâng coù toäi. Laïi nhö ôû Ba-la-tö coù ngöôøi taø daâm vôùi meï... ñoù goïi laø döïa vaøo taâm si meâ maø khôûi leân taø daâm. Noùi doái döïa vaøo taâm tham lam maø phaùt sinh, döïa vaøo taâm tham lam khôûi leân maø taâm giaän döõ phaùt sinh, döïa vaøo taâm giaän döõ khôûi leân maø taâm si meâ phaùt sinh, döïa vaøo taâm si meâ khôûi leân nhö vaäy maø noùi hai lôøi-noùi lôøi hung döõ-noùi lôøi theâu deät cuõng ñeàu nhö vaäy. Neân bieát raèng tham lam döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân döïa vaøo kieát tham lam maø phaùt sinh thöù töï hai taâm hieän tieàn nhö vaäy goïi laø döïa vaøo taâm tham lam maø khôûi leân. Döïa vaøo kieát giaän döõ maø phaùt sinh goïi laø döïa vaøo taâm giaän döõ maø khôûi leân. Döïa vaøo kieát si meâ maø phaùt sinh goïi laø döïa vaøo taâm si meâ maø khôûi leân. Nhö tham lam-giaän döõ vaø taø kieán, cuõng ñeàu nhö vaäy, neân bieát! Hoûi: Vì sao khoâng noùi ñeán taïo taùc vaø töôùng, khoâng taïo taùc-khoâng coù töôùng taïo taùc, quyeát ñònh trong nghieäp naøo coù, trong nghieäp naøo khoâng? Ñaùp: Chæ tröø taø daâm, trong saùu nghieäp ñaïo coøn laïi ñeàu thuoäc veà baát ñònh. Nghóa naøy nhö vaäy naøo? Neáu chính mình taïo taùc thì thaønh töïu vieäc taïo ra nghieäp vaø khoâng taïo ra nghieäp. Neáu khieán ngöôøi khaùc laøm thì chæ

coù khoâng taïo taùc chöù khoâng coù theå coù taïo taùc. ÔÛ trong taø daâm quyeát ñònh coù taïo taùc, chöù khoâng theå naøo coù söï khoâng taïo taùc. Vì sao? Vì nghieäp taø daâm naøy laø hoaøn toaøn töï taïo taùc, chöù khoâng coù khieán ngöôøi khaùc taïo taùc, vì vaäy kinh noùi: “Coù theå coù nghieäp chaúng phaûi laø thaân taïo taùc, maø nhaát ñònh thaønh töïu toäi saùt sinh chaêng? Ñaùp: Coù, mieäng khieán ngöôøi khaùc laøm thì thaønh töïu toäi saùt. Laïi hoûi: Coù theå coù nghieäp chaúng phaûi laø mieäng taïo taùc, maø nhaát ñònh thaønh töïu toäi noùi doái chaêng? Ñaùp: Coù, vì thaân nghieäp taïo taùc maø thaønh töïu toäi noùi doái cuûa nghieäp mieäng. Laïi hoûi: Coù theå coù nghieäp chaêng phaûi laø thaân taïo taùc, nghieäp chaúng phaûi laø mieäng taïo taùc, maø nhaát ñònh thaønh töïu nghieäp cuûa thaân-mieäng chaêng? Ñaùp: Coù. Vì döïa vaøo taâm nieäm giaän döõ cuûa ngöôøi Tieân, vì trong thieän nghieäp taïo chæ coù saéc thaân cuûa coõi Duïc laø hoaøn toaøn coù taïo taùc vaø khoâng coù taïo taùc thieàn vaø giôùi voâ laäu khoâng coù giôùi voâ taùc. Vì sao? Vì döïa vaøo taâm maø thieàn trung gian thì baát ñònh. Neáu taâm saâu xa, taâm hoaøn toaøn cung kính taïo cho neân nghieäp cuûa thaân-mieäng, thì thaønh töïu taùc nghieäp vaø voâ taùc nghieäp taùc. Neáu kieát söû saâu daøy, taâm phaùt sinh nghieäp cuûa thaân mieäng, thì cuõng thaønh töïu taùc nghieäp vaø voâ taùc nghieäp. Neáu khoâng phaûi laø taâm saâu xa, khoâng phaûi laø taâm hoaøn toaøn cung kính taïo ra nghieäp thaân-mieäng, thì chæ coù taùc nghieäp, khoâng coù voâ taùc nghieäp. Neáu khoâng phaûi laø kieát söû saâu daøy maø taâm phaùt khôûi nghieäp thaân-mieäng, thì cuõng chæ coù taùc nghieäp chöù khoâng coù voâ taùc nghieäp, nhöng phöông tieän taùc nghieäp cuûa taâm trôû laïi aên naên thì chæ coù taùc nghieäp maø khoâng coù voâ taùc nghieäp” Hoûi: Trong nghieäp ñaïo, caùi gì laø quyeán thuoäc tröôùc?

Caùi gì laø quyeán thuoäc sau? Ñaùp: Neáu khôûi leân phöông tieän saùt sinh. Nhö ngöôøi ñoà teå baét deâ, hoaëc ñem vaät mua daãn ñeán nôi gieát moå, baét ñaàu haï xuoáng moät nhaùt dao, hoaëc hai- ba nhaùt dao, maïng deâ chöa chaám döùt maø voán coù nghieäp aùc goïi laø quyeán thuoäc tröôùc. Tuøy vaøo nhaùt dao naøo aán xuoáng chaám döùt maïng soáng cuûa con deâ, ngay luùc nghó ñeán ñieàu ñoù thì ñaõ coù taùc nghieäp vaø voâ taùc nghieäp, nhöõng haønh ñoäng naøy ñeàu goïi laø nghieäp ñaïo caên baûn. Haønh nghieäp cuûa thaân thöïc hieän gaây ra tieáp theo sau, ñoù goïi laø nghieäp quyeán thuoäc sau cuûa saùt sinh. Cho ñeán noùi lôøi theâu deät cuõng ñeàu nhö vaäy, neân bieát! Ngoaøi ra trong tham lam-giaän döõ-taø kieán, thì khoâng coù quyeán thuoäc tröôùc, vì khi taâm môùi khôûi leân laäp töùc ñaõ thaønh töïu nghieäp ñaïo caên baûn. Coøn thaân-mieäng-yù trong möôøi baát thieän nghieäp ñaïo, taát caû ñeàu coù quyeán thuoäc tröôùc sau. Nghóa naøy theá naøo? Nhö ngöôøi khôûi taâm muoán gieát chuùng sinh naøy, nhaân ñoù laïi muoán gieát luoân chuùng sinh kia.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 83

Nhö muoán ñeán trôøi maø saùt haïi chuùng sinh, lieàn cöôùp ñoaït vaät duïng cuûa ngöôøi khaùc maø muoán gieát ngöôøi aáy, laïi daâm vôùi vôï cuûa hoï. Naûy sinh taâm nieäm nhö vaäy, trôû laïi xuùi giuïc vôï cuûa ngöôøi ñoù töï gieát choàng mình, laïi duøng ñuû loaïi leõ gaây, roái loaïn phaù hoaïi thaân thuoäc cuûa ngöôøi aáy. Khoâng luùc naøo chaân thaät, luoân sinh taâm tham ñaém cuûa caûi vaät duïng cuûa ngöôøi ta, laïi sinh taâm giaän döõ vôùi ngöôøi ta, vì gieát haïi ngöôøi aáy cho neân phaùt sinh taø kieán nhö vaäy, laøm cho taø kieán taêng tröôûng maø gieát haïi ngöôøi kia, laïi coøn muoán gieát caû vôï con ngöôøi ta nöõa. Nhö vaäy theo thöù töï, ñaày ñuû möôøi baát thieän nghieäp ñaïo. Nhöõng nghieäp nhö vaäy goïi laø quyeán thuoäc tröôùc. Taát caû möôøi baát thieän nghieäp ñaïo cuõng ñeàu nhö vaäy, cho neân bieát. Vaû laïi, töø boû thieän nghieäp ñaïo chaúng phaûi laø phöông tieän tu haønh thieän nghieäp ñaïo, vì phöông tieän naøy laø xa rôøi caên baûn vaø xa rôøi phöông tieän. Noùi phöông tieän, nhö Sa-di kia muoán thoï Ñaïi giôùi, phaûi ñích thaân ñeán giôùi tröôøng leã döôùi chaân chuùng Taêng, xin Hoøa thöôïng thoï trì ba y, baét ñaàu taùc baïch, taùc baïch laàn baäc nhaát, roài taùc baïch laàn thöù hai. Nhöõng haønh ñoäng nhö vaäy ñeàu goïi laø quyeán thuoäc tröôùc. Töø laàn taùc baïch thöù ba cho ñeán khi laøm phaùp Yeát ma xong laø ñaõ baét ñaàu taùc nghieäp, vaø luùc nghó ñeán ñieàu aáy thì khôûi leân voâ taùc nghieäp. Nhöõng haønh ñoäng naøy ñeàu goïi laø nghieäp ñaïo caên baûn. Sau ñaây, noùi ñeán boán phaùp nöông töïa, cho ñeán khoâng rôøi boû thieän haïnh maø mình tieáp nhaän, thaân-mieäng taùc nghieäp vaø voâ taùc nghieäp nhö vaäy, ñeàu goïi laø quyeán thuoäc sau. Hoûi: Cho neân noùi veà baát thieän nghieäp ñaïo. ÔÛ trong naêm ñaïo thì ñaïo naøo ñaày ñuû, ñaïo naøo khoâng ñaày ñuû vaø trong ñaïo naøo nhieàu, trong ñaïo naøo ít? Ñaùp: Ñòa nguïc coù naêm baát thieän nghieäp ñaïo, ñoù laø noùi hai lôøi, noùi theâu deät, tham lam, giaän döõ vaø taø kieán. Nghóa naøy nhö vaäy naøo? Vì khoâng gieát haïi ngöôøi khaùc cho neân khoâng coù saùt sinh, khoâng coù ñieàu gì khaùc ñeå taâm gìn giöõ vì vaäy khoâng coù aên troäm, khoâng coù ngöôøi con gaùi giöõ gìn cho neân khoâng coù taø daâm,

khoâng coù taâm ngay thaúng cho neân khoâng coù noùi doái, thöôøng khoâng coù töôùng chaùnh nieäm cho neân khoâng coù taâm phaù hoaïi vaø khoâng coù noùi lôøi hung döõ: Vì thöôøng phaù hoaïi cho neân döïa vaøo khoå ñau phieàn naõo vaây ngaët maø coù noùi hai lôøi. Coù noùi phi thôøi, cho neân coù lôøi noùi theâu deät: Vì tham lam-giaän döõ-taø kieán ñeàu coù ñuû caû, cho neân goïi laø coù, nhöng khoâng phaûi laø coù trong hieän taïi. Chính vì nghóa naøy cho neân moät choã thì noùi coù, moät choã khaùc thì noùi laø khoâng. Nhö Uaát-ñôn-vieät veà phía Baéc khoâng coù saùu loaïi tröôùc, chæ coù boán loaïi

sau. Vì maïng soáng ñaõ nhaát ñònh cho neân hoï khoâng coù saùt sinh. Vì khoâng coù söï giöõ gìn cho neân khoâng coù aên troäm. Vì khoâng coù ngöôøi con gaùi giöõ gìn cho neân khoâng coù taø daâm. Ngöôøi ôû coõi aáy luùc muoán daâm duïc, muoán vui veû thì naém tay ngöôøi con gaùi daãn ñeán döôùi taùn caây, neáu caây uoán caønh xuoáng che phuû ngöôøi aáy thì ñoù laø haønh daâm. Neáu muoán daâm duïc, vaø muoán vui veû, maø nhaùnh caây khoâng cong xuoáng che phuû thì ngöôøi kia caûm thaáy hoå theïn lieàn buoâng ra maø rôøi xa. Vì khoâng coù taâm löøa doái ngöôøi khaùc cho neân khoâng coù noùi doái. Vì thöôøng ñònh taâm cho neân khoâng coù noùi hai lôøi. Vì thöôøng noùi lôøi dòu daøng meàm moûng cho neân khoâng coù noùi lôøi hung aùc. Vì coù ca vuõ cho neân coù noùi lôøi theâu deät. Coøn laïi laø nghieäp cuûa yù, bôûi vì hoaøn toaøn coù maø khoâng phaûi laø hieän coù. Laïi nöõa, tröø ra Uaát-ñôn-vieät thì ba coõi coøn laïi ñeàu thoï nhaän möôøi nghieäp ñaïo. Uaát-ñôn-vieät phía Baéc cuõng xa lìa baát thieän nghieäp ñaïo. Trong coõi suùc sinh, ngaï quyû vaø caùc trôøi ôû coõi Duïc, cuõng xa lìa thoï nhaän möôøi nghieäp ñaïo. Caùc trôøi trong coõi Duïc xa lìa vaø khoâng thoï giôùi baát thieän nghieäp ñaïo, maëc duø trôøi khoâng gieát haïi trôøi, nhöng trôøi cuõng gieát haïi chuùng sinh thuoäc ñöôøng khaùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong coõi trôøi cuõng coù caûnh chaët tay chaân... nhöng töùc khaéc chaân tay ñeàu moïc laïi nhö cuõ. Neáu chaët ñaàu, hoaëc khoaûng giöõa thaân mình, thì cheát khoâng soáng laïi. Cuõng coù baát thieän nghieäp ñaïo gieát haïi ngöôøi khaùc vaø aên troäm vaät duïng cuûa ngöôøi khaùc. Trong coõi trôøi Saéc-Voâ saéc, khoâng coù baát thieän nghieäp ñaïo. Hoûi: Baát thieän nghieäp ñaïo ôû trong caùc ñaïo thì moãi ñaïo coù bao nhieâu loaïi? Ñaùp: Ñòa nguïc, Baéc Uaát-ñôn-vieät khoâng coù tham lam, giaän döõ, cuõng khoâng coù taø kieán. Vì hoaøn toaøn coù maø khoâng phaûi laø hieän coù, ba coõi coøn laïi vaø caùc trôøi coõi Duïc töø boû thoï phaùp maø coù thoï phaùp. Caùc trôøi coõi Duïc cuõng coù thoï phaùp thieän voâ laäu, cho neân bieát. Suùc sinh, ngaï quyû cuõng khoâng coù thoï phaùp, caùc trôøi trong coõi Saéc ñeàu coù thoï phaùp, vì thaâu nhieáp thieän phaùp hieän ñang thoï nhaän vaû laïi coõi aáy coù Thaùnh nhaân sinh ra, coù döïa vaøo thieän nghieäp ñaïo voâ laäu. Trong coõi Voâ saéc chæ coù taâm nghieäp ñaïo, vì thaønh töïu nghieäp khoâng phaûi laø hieän höõu. Trôøi trong coõi Saéc, tuy raèng vaãn coù thaønh töïu maø khoâng phaûi laø hieän höõu, heát thaûy Thaùnh nhaân sinh ra ôû ñoù ñeàu hieän höõu, vì hoï döïa vaøo söùc giöõ giôùi voâ laäu. Hoûi: Neân noùi veà quaû cuûa möôøi baát thieän nghieäp ñaïo vaø nhaân tuøy thuaän. Ñaùp: Coù ba loaïi

quaû:

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 85

1. Quaû cuûa quaû baùo. 2. Quaû cuûa taäp khí. 3. Quaû cuûa taêng thöôïng. Moãi nghieäp ñaïo ñeàu coù ba loaïi. Nghóa naøy theá naøo? Ñaày ñuû möôøi baát thieän nghieäp ñaïo baäc thaáp, trung bình vaø baäc cao ñeàu sinh trong ñòa nguïc, ñoù goïi laø quaû cuûa quaû baùo. Quaû cuûa taäp khí laø töø ñòa nguïc ruùt lui, sinh vaøo trong loaøi ngöôøi. Vì döïa vaøo haønh ñoäng saùt sinh cho neân coù quaû baùo bò gieát, vì aên troäm cho neân chòu quaû baùo trong ñôøi soáng khoâng coù tieàn baïc cuûa caûi, vì taø daâm cho neân khoâng coù theå gìn giöõ vôï mình, vì noùi doái cho neân maéc quaû baùo bò ngöôøi khaùc cheâ bai, vì noùi hai lôøi cho neân maéc quaû baùo quyeán thuoäc bò ngöôøi ta phaù hoaïi, vì noùi hung döõ cho neân khoâng nghe ñöôïc aâm thanh eâm ñeïp, vì noùi theâu deät theâm bôùt cho neân khoâng ai tin mình, vì tröôùc kia tham lam cho neân taâm tham lam maïnh meõ hôn, vì tröôùc kia giaän döõ cho neân taâm giaän döõ caøng theâm maõnh lieät, vì döïa vaøo taø kieán cho neân taâm nieäm caøng muø quaùng ngu muoäi theâm. Taát caû nhö vaäy goïi laø quaû cuûa taäp khí. Quaû taêng thöôïng laø döïa vaøo möôøi baát thieän nghieäp ñaïo ñoù, maø taát caû söï vaät beân ngoaøi khoâng coù khí theá, ñoù laø ñaát ñai goã, gheà cao thaáp, chim chuoät nhieàu, möa gioù thaát thöôøng, gai goùc raäm raïp, buïi baëm muø mòt, muøi hoâi xoâng leân, coù nhieàu raén rít, ít thoùc luùa-nguõ coác thieáu, ít hoa traùi-hoa traùi thieáu huït vaø quaû ñaéng chaùt. Taát caû moïi thöù nhö vaäy goïi laø quaû taêng thöôïng. Laïi coù quaû töông töï, vì gieát haïi cho neân nhaän chòu moïi söï khoå ñau cuøng chuùng sinh ñaõ bò haïi, bôûi vì khoå ñau aáy cho neân sinh trong ñòa nguïc nhaän chòu ñuû loaïi khoå ñau. Vì ñoaïn maát maïng soáng loaøi khaùc cho neân ñôøi sau sinh trong loaøi ngöôøi phaûi chòu quaû baùo cheát yeåu. Vì ñoaïn maát söï tieáp xuùc aám aùp cuûa loaøi khaùc, cho neân taát caû ñoà vaät beân ngoaøi cung caáp cho ñôøi soáng khoâng coøn coù theá maïnh toát ñeïp. Nhö vaäy, taát caû möôøi nghieäp ñaïo naøy, tuøy theo nghóa töông öùng maø giaûi thích, cho neân bieát. Cöôùp ñoaït cuûa ngöôøi, taø daâm vôï ngöôøi, tuy khoâng gaây cho neân noãi ñau buoàn traàm troïng cho ngöôøi khaùc, nhöng vì taâm phaù hoaïi cho neân phaûi nhaän chòu toäi baùo, tuy khoâng phaù hoaïi-khoâng giaän döõ-khoâng noùi lôøi hung aùc, nhöng vì taâm nieäm gian aùc cho neân maéc toäi. Hoûi: Ngöôøi coá taâm phaùt khôûi laøm moïi vieäc aùc laø quyeát ñònh thaønh töïu nghieäp aùc-nghieäp baát thieän vaø chaéc chaén nhaän quaû ñau khoå trong ñöôøng aùc kia, hay laø khoâng quyeát ñònh thaønh töïu nghieäp aùc vaø khoâng

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 86

chaéc chaén nhaän quaû baùo ñau khoå trong ñöôøng aùc. Neáu moïi nghieäp aùc ñaõ gaây taïo ñeàu nhaát ñònh phaûi nhaän quaû thì nhöõng toäi-nghieäp trong ñöôøng döõ ñeàu khoâng theå vöôït qua ñöôïc. Ñieàu naøy noùi roõ nghóa gì? Vì hoaøn toaøn thaønh töïu toäi nghieäp cuûa aùc ñaïo thì phaûi rôi vaøo ñöôøng aùc... Tröø ra nghieäp naêm nghòch, töø voâ thæ ñeán nay ñaõ quen gaây taïo caùc nghieäp thì phaûi nhaän laáy toäi loãi trong ñöôøng aùc. Ñaõ quyeát ñònh hoaøn toaøn nghóa laø

moïi ñöôøng aùc khoâng theå vöôït qua ñöôïc, nhöng khoâng tu taäp phaïm haïnh, laïi traùi ngöôïc vôùi kinh phaùp. Trong kinh, Nhö Lai coù noùi: “Coù ngöôøi tu taäp baát thieän nghieäp ñaïo ñaõ maéc phaûi toäi baùo seõ nhaän chòu ñòa nguïc, ngöôøi aáy nhaän chòu ngay trong thaân hieän taïi...”. Neáu quaû baùo cuûa toäi naêm nghòch kia, hoaøn toaøn phaûi nhaän chòu trong ñòa nguïc, thì taïi sao laïi noùi nghieäp toäi trong ñöôøng döõ coù theå xoay chuyeån ñöôïc? Taïi sao laïi noùi caùc toäi trong ñöôøng döõ ñeàu nhaän chòu ngay trong ñôøi soáng hieän taïi? Vaû laïi, coù loãi laàm nhö toäi nghieäp trong ñöôøng aùc cuûa ñòa nguïc nhaän chòu trong thaân hieän taïi neáu nhö vaäy thì luaät nhaân quaû seõ trôû cho neân phöùc taïp laãn loän. Vì sao? Vì thôøi gian vaø quaû baùo naëng nheï ñeàu khoâng nhaát ñònh. Ñaùp: Coù ngöôøi noùi, nhaän chòu toäi baùo ñòa nguïc ngay trong ñôøi soáng hieän taïi, vì ngöôøi naøy thaáy ñöôïc thaät ñeá, cho neân trong thaân ñôøi naøy nhaän chòu moät ít toäi baùo, nhöng nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì nghieäp khoâng töï taïi. Ñaây laø noùi nghóa gì? Vì taát caû nghieäp toäi, vaø nghieäp phöôùc ñaõ gaây taïo khoâng coù naêng löïc Töï Taïi, maø tuøy thuoäc vaøo caùc nhaân duyeân naøo ñaõ hoøa hôïp, döïa vaøo nhaân duyeân ñoù maø trong thaân naøy phaûi chòu quaû cuûa caùc toäi hay trong thaân ñôøi sau phaûi chòu. Vieäc nhaän quaû baùo ñôøi naøy coù nhieàu yù nghóa cao vöôït. Neáu nghieäp ñöôïc quaû baùo vui thì seõ ñöôïc nhaän quaû baùo vui. Coøn maéc quaû khoå thì seõ nhaän quaû baùo khoå. Ñoù laø döïa vaøo nghieäp khoâng nhaát ñònh, maø noùi nhö vaäy. Vì cuõng döïa vaøo nghieäp töông töï khoâng nhaát ñònh maø noùi nhö vaäy, vaø cuõng khoâng phaûi döïa vaøo quaû baùo nhaát ñònh. Vì sao? Vì seõ khoâng ñöôïc phaàn giaûi thoaùt. Vì A-la-haùn thoï giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, giôùi thieàn ñònh vaø giôùi voâ laäu, cho ñeán khi maïng soáng chöa chaám döùt thì vaãn giöõ giôùi Ba-la-ñeà- moäc-xoa. Neáu coù quaû baùo thì khoâng ñöôïc giaûi thoaùt. Vì vaäy trong hieän taïi nhaän chòu quaû baùo cuûa nghieäp laø khoâng nhaát ñònh. Hoûi: Neáu nhö vaäy, thì caùc nghieäp khoâng nhaát ñònh, cuõng traùi vôùi Tu-ña-la, Vì sao? Vì trong Tu-ña-la Nhö Lai ñaõ noùi: “Taïo nghieäp do thoùi quen maø khoâng nhaän chòu quaû baùo thì khoâng coù chuyeän ñoù”. Nhöõng nghieäp do thoùi quen kia ñeàu hoaøn toaøn nhaän chòu quaû baùo nhaát ñònh hoaëc trong thaân ñôøi naøy, hoaëc trong thaân ñôøi sau chaêng?

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 87

Ñaùp: Nghóa naøy khoâng nhö vaäy, Vì sao? Vì caùc nhaân duyeân chöa hoøa hôïp, cho neân chöa nhaän chòu quaû baùo. Nghóa naøy theá naøo? Thoùi quen laøm caùc nghieäp, tuy thaät söï coù theå nhaän chòu quaû baùo trong ñôøi naøy, nhöng hieän taïi khoâng nhaän chòu. Vì sao? Vì caùc nhaân duyeân chöa hoøa hôïp. Vieäc naøy coù nghóa gì? Gioáng nhö haït gioáng, döïa vaøo caùc nhaân duyeân nhö ñaát... hoøa hôïp môùi coù theå naûy maàm, vieäc naøy cuõng nhö vaäy. Nghieäp döïa vaøo Thöùc, maø toàn taïi, nhaân duyeân hoøa hôïp thì chuûng töû cuûa Thöùc baát tònh coù theå naûy sinh caùc maàm nhö Danh saéc... Ñaây noùi veà nghóa gì? Neáu döïa vaøo tu haønh nhö thaät, tuøy thuaän Baùt-nhaõ nhö thaät vaø bieát nhö thaät veà haønh cuûa höõu vi, khi ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, döïa vaøo naêng löïc cuûa Thaùnh ñaïo maø tu taäp caùc coâng ñöùc, thì coù khaû naêng sinh maàm cuûa caên thieän. Luùc ñoù, tuy

coù nhaän chòu nghieäp cuûa ñôøi sau, nhöng bôûi vì khoâng coù beø baïn phieàn naõo, cho neân khoâng coù theå nhaän chòu quaû baùo cuûa ñôøi sau. Vì ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, tuy raèng khoâng nhaän chòu quaû baùo cuûa thaân sau, nhöng vaãn coøn döïa vaøo baát thieän nghieäp ñaïo kia, cho neân chæ nhaän chòu moät ít quaû baùo cuûa thoùi quen trong thaân ñôøi naøy, chöù khoâng nhaän chòu hoaøn toaøn quaû baùo trong ñöôøng aùc, nhö trong Tu-ña-la Nhö Lai ñaõ noùi: Phaûi nhaän chòu nhö vaäy. Phaûi nhaän chòu nhö vaäy. Caâu noùi naøy cuûa Nhö Lai chöùng minh nghóa gì? Coù nghóa laø: Tuy coù nhaän chòu moät ít noãi vui möøng, tuy coù nhaän chòu moät ít lo laéng buoàn phieàn, nhöng thieän nghieäp-baát thieän laäp töùc nhaän chòu heát, thaäm chí nhaän chòu moät chuùt beänh khoå ñau ñaàu... Ñaây laø nhaän chòu toäi nhoû vôùi quaû töông töï aáy. Tröôùc ñaây noùi laø traùi vôùi Tu-la-la, thì nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì döïa vaøo quaû baùo khoâng nhaát ñònh vaø döïa vaøo nghieäp chöa ñoái trò ñeå maø ñoái trò, cho neân Ñöùc Nhö Lai môùi noùi nhö vaäy trong Tu-la-la. Neáu hoaøn toaøn quyeát ñònh taâm taïo nghieäp nhöng khoâng nhaän quaû baùo, thì khoâng coù chuyeän ñoù. Ñaây laø noùi roõ veà nghóa gì? Tuy baäc A-la-haùn ñoaïn tröø heát nghieäp quaû cuûa ñôøi soáng, keå caû quaû baùo toäi phöôùc cuûa thaân sau, nhöng vaãn nhaän chòu nhaân duyeân quaû baùo trong thaân naøy vaø khoâng coøn hoøa hôïp nöõa. Neáu nhö vaäy thì A-la-haùn kia döïa vaøo nghieäp ñaïo naøy coù theå khoâng nhaäp Nieát-baøn. Chính vì nghóa naøy, cho neân bieát oâng khoâng hieåu yù cuûa Ñöùc Nhö Lai noùi trong Tu-la-la. Hoûi: Neân noùi veà giôùi thanh tònh vaø khoâng thanh tònh. Theá naøo laø giôùi thanh tònh vaø theá naøo laø giôùi khoâng thanh tònh? Ñaùp: Coù chung giôùi thanh tònh. Caùc Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät vaø Boà-taùt cuøng tu taäp naêm giôùi phaùp thanh tònh, cho neân bieát. Naêm giôùi phaùp ñoù laø:

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 88

1. Caên baûn thanh tònh. 2. Quyeán thuoäc thanh tònh. 3. Giaùc quaùn baát loaïn. 4. Thaâu nhieáp yù nieäm. 5. Hoài höôùng Nieát-baøn. Caên baûn thanh tònh, laø xa lìa toäi loãi cuûa nghieäp ñaïo caên baûn. Quyeán thuoäc thanh tònh laø xa lìa moïi phöông tieän, haønh ñoäng nhö saùt sinh... Giaùc quaùn baát loaïn, laø hieåu roõ taát caû caùc aùc haønh maø xa lìa söï ham muoán gieát haïi vaø giaän döõ... Thaâu nhieáp yù nieäm laø thaâu nhieáp caùc yù nieäm nhö nieäm Phaät-nieäm Phaùp-nieäm Taêng... Hoài höôùng Nieát-baøn, laø vì Nieát-baøn maø hoä giôùi, chöù khoâng vì söï soáng vaø tieàn cuûa ôû theá gian. Ñaây laø phaàn ít giôùi gioáng nhau. Giôùi thuø thaéng cuûa caùc Ñaïi Boà-taùt laø döïa vaøo luùc môùi phaùt taâm Boà-ñeà, khoâng gaây toån haïi, maø baét ñaàu giôùi tuï cho ñeán taùm ñòa, qua Voâ löôïng thôøi gian tu taäp taát caû giôùi tuï, ñem taâm laøm lôïi ích cho ngöôøi khaùc maø hoài höôùng veà trí Nhaát thieát trí, xa rôøi taát caû taäp khí ñaït ñöôïc Ñaïi Nieát-baøn. Caùc Ñaïi Boà-taùt naøy ñeàu kheùo thanh tònh taát caû giôùi, cho neân bieát. Ngoaøi ra, phöông tieän döïa vaøo thaày daïy maø trì giôùi... ñeàu khoâng thanh tònh. Hoûi: Giöõ giôùi coù bao nhieâu caùch? Ñaùp: Noùi goïn thì coù moät caùch giöõ giôùi, laø nöông vaøo taâm khoâng gaây toån haïi, taâm khoâng ñieân ñaûo maø phaùt khôûi nghieäp cuûa thaân-mieäng. Laïi coù hai caùch giöõ giôùi: 1. Thoï giôùi. 2. Giôùi phaùp. Laïi coù ba

caùch: 1. Hoïc. 2. Voâ hoïc. 3. Phi hoïc phi voâ hoïc. Laïi coù boán caùch: 1. Thoï giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa. 2. Giôùi thieàn ñònh. 3. Giôùi voâ laäu. 4. Giôùi xa lìa phieàn naõo. Giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, laø thoï giôùi ñeå raên daïy theá gian, nhö giôùi maø baûy chuùng ñaõ laõnh thoï.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 5 89

Giôùi thieàn ñònh, laø giôùi höõu laäu ñaõ chuyeån bieán vaø giôùi voâ laäu ñaõ chuyeån bieán. Giôùi voâ laäu laø giôùi hoïc-voâ hoïc. Giôùi xa lìa phieàn naõo, laø döïa vaøo söï nhaøm chaùn ham muoán do ñaïo trung gian maø chuyeån bieán. Söï giöõ giôùi, phaù giôùi cuûa ngöôøi kia cuøng vôùi naêng löïc cuûa hoï phaùt khôûi ñoái trò phieàn naõo laø nhaân duyeân cuûa phaù giôùi. Noùi höõu laäu, laø döïa vaøo giôùi thieàn ñònh maø noùi. Noùi voâ laäu, laø döïa vaøo giôùi voâ laäu ñònh maø noùi. Laïi coù naêm loaïi: Giôùi cuûa coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc, giôùi taïo taùc, khoâng taïo taùc vaø voâ laäu khoâng taïo taùc. Laïi coù saùu loaïi khoâng tham... giôùi taïo taùc coù ba loaïi khaùc nhau, khoâng taïo taùc cuõng coù ba loaïi khaùc nhau. Laïi coù baûy loaïi; laø töø boû saùt sinh cho ñeán noùi lôøi theâu deät, chính baûy loaïi naøy döïa vaøo söï khaùc bieät cuûa taïo taùc vaø khoâng taïo taùc maø thaønh möôøi boán loaïi. Chính baûy loaïi naøy döïa vaøo khoâng tham... maø coù hai möôi moát loaïi. Chính baûy loaïi naøy döïa vaøo söï khaùc bieät cuûa taïo taùc vaø khoâng taïo taùc, maø coù boán möôi loaïi. Döïa vaøo söï sai bieät laàn löôït trong töøng saùt na maø coù Voâ löôïng loaïi. Hoûi: Quaû cuûa giôùi laø gì? Ñaùp: Quaû cuûa giôùi laø giôùi höõu laäu ñònh vaø giôùi voâ laäu ñònh. Caûnh giôùi ñoàng loaïi kia döïa vaøo caûnh giôùi ñoàng loaïi, töùc laø töông öng vôùi quaû, neân bieát. Giôùi voâ laäu, laø vì xa lìa phieàn naõo, coù hai loaïi quaû baùo. Caùc Ñaïi Boà-taùt vì Nhaát thieát trí maø giöõ giôùi, nhaän laáy phaàn vò Boà-ñeà Phaät. Töø boû saùt sinh... thöïc haønh möôøi thieän nghieäp ñaïo, caûm ñöôïc quaû baùo toát ñeïp. Ñöùc Nhö Lai ñaõ giaûng noùi roäng raõi trong caùc kinh. Trong taát caû caùc kinh ñeàu coù noùi ñieàu naøy, cho neân bieát. Nhö trong kinh Sa Laõo La Long Vöông Sôû Vaán, Ñöùc Nhö Lai ñaõ noùi: “Naøy Long vöông! Thieän nam, thieän nöõ naøo töø boû söï gieát haïi chuùng sinh thì caûm ñöôïc möôøi phaùp maùt meû xa lìa phieàn naõo noùng böùc”. Möôøi phaùp ñoù laø: 1. Giuùp cho taát caû chuùng sinh söï khoâng sôï haõi. 2. An truù trong nieäm Ñaïi Bi. 3. Ñoaïn töø taäp khí tai hoïa cuûa caùc phieàn naõo. 4. Nhaän ñöôïc quaû baùo khoâng coù beänh taät. 5. Gieo troàng chuûng töû tröôøng thoï. 6. Ñöôïc caùc loaøi Phi nhaân luoân luoân baûo veä. 7. Nguû thöùc ñeàu yeân oån.

8. Khoâng thaáy aùc moäng, töø boû taâm oaùn haän. 9. Khoâng sôï taát caû ngoaïi ñaïo. 10. Cheát ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Ñoù goïi laø möôøi phaùp maùt meû xa lìa phieàn naõo noùng böùc. Naøy Long vöông! Neáu ngöôøi naøo ñem thieän caên khoâng gieát haïi chuùng sinh hoài höôùng phaàn vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thì ngöôøi ñoù khi chöùng ñöôïc Boà-ñeà, taâm seõ ñöôïc Töï Taïi, cho neân maïng soáng laâu Voâ löôïng.” Cho ñeán trong ñaïo Chaùnh kieán ñeàu caàn phaûi giaûi thích roäng ra, nhö trong taát caû caùc kinh, neân bieát.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.